

Chambre des Représentants

SESSION 1985-1986

18 DÉCEMBRE 1985

PROPOSITION DE LOI

relative aux conseillers spirituels
auprès des forces armées

(Déposée par Mme Olga Lefeber)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

C'est en 1972, lors des négociations en vue de la formation du second gouvernement Eyskens-Cools, qu'il fut pour la première fois question de la création d'un service de conseillers laïcs, qui viendrait s'ajouter aux services d'aumôniers des religions reconnues.

Ce point fut également prévu dans la déclaration gouvernementale du gouvernement Leburton en 1973. Il figura ensuite dans plusieurs déclarations gouvernementales, mais dans une formulation plus large prévoyant la possibilité, pour les autorités religieuses, de faire appel à des laïcs au lieu d'ecclésiastiques pour compenser la diminution du nombre d'aumôniers.

Il est d'ailleurs tenu compte de ce problème dans la présente proposition de loi dont l'objet principal est toutefois de créer dans les délais les plus brefs un service de conseillers laïcs, étant donné que rien n'a encore été réalisé dans ce domaine dans le cadre des forces armées.

La présente proposition de loi est par conséquent plus détaillée que celles qui ont été déposées par M. Mangelschots (Doc. Chambre n° 595/1, 1979-1980 et n° 18/1, 1981-1982).

Elle confère néanmoins de larges compétences d'exécution au Roi afin de ne pas alourdir inutilement le travail législatif et de permettre des adaptations ultérieures plus rapides.

Toute dénomination a été volontairement omise là où la proposition fait allusion aux services confessionnels d'aumôniers, le nombre de ces dénominations étant en effet susceptible de modification. La proposition est plus explicite en ce qui concerne les interventions des autorités, afin d'éviter toute ingérence intempestive de leur part.

Les associations laïques souhaitent en tout cas être considérées comme un ensemble ainsi qu'il est prévu dans la présente proposition de loi.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1985-1986

18 DECEMBER 1985

WETSVOORSTEL

betreffende de geestelijke raadgevers
bij de krijgsmacht

(Ingediend door Mevr. Olga Lefeber)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

In 1972 werd bij de onderhandelingen voor de vorming van de tweede regering Eyskens-Cools voor het eerst de creatie voorzien van een dienst voor vrijzinnige raadgevers, naast de aalmoezeniers der erkende religies.

In 1973 werd dit punt weer opgenomen in de regeringsverklaring van de regering Leburton. Later werd deze idee nog opgenomen in diverse regeringsverklaringen maar het had een ruimere interpretatie gekregen doordat de mogelijkheid werd voorzien voor de godsdienstgroepen om bij gebrek aan religieuzen ook leken aan te stellen in plaats van de verdwijnende groep van aalmoezeniers.

Onderhavig wetsvoorstel houdt trouwens rekening met deze verzuchting, alhoewel het als hoofdbedoeling heeft binnen de kortst mogelijke tijd een dienst voor vrijzinnige raadgevers tot stand te brengen, daar op dit vlak binnen de Krijgsmacht nog geen enkele verwezenlijking bestaat.

Dit wetsvoorstel gaat dan ook meer in detail dan de wetsvoorstellen ingediend door de heer Mangelschots (Stuk Kamer, 1979-1980, n° 595, 25 juni 1980 en Stuk Kamer, 1981-1982, n° 18/1, 10 december 1981).

Om echter het wetgevend werk niet nodeloos te verzwaren en latere aanpassingen sneller tot stand te kunnen brengen, werden in onderhavig voorstel ruime uitvoeringsbevoegdheden voorzien voor het Staatshoofd.

Daar waar in het voorstel allusie wordt gemaakt op de confessionele aalmoezeniersdiensten werden intentioneel geen benamingen gegeven daar het aantal zou kunnen verminderen of verminderen. Wat de overheden die eventueel dienen tussen te komen betreft, is het voorstel explicieter om elke inmenging van overheidswege te vermijden.

Het is alleszins de wens van de vrijzinnige verenigingen als één geheel op te treden zoals voorzien in dit voorstel.

Au contraire de la formule qui a été adoptée pour les prisons et les hôpitaux, il paraît indiqué d'organiser les conseillers spirituels auprès des forces armées dans des services hiérarchisés.

Il ne s'agit pas pour autant d'assimiler les conseillers spirituels aux militaires. Ces conseillers seront au contraire soumis au statut des agents de l'Etat, pour autant que cela soit compatible avec les particularités de leur fonction et avec les exigences spécifiques des formes armées. Ils feront donc partie du personnel civil.

En dehors des références à la loi, les expressions « conseillers spirituels confessionnels » et « conseillers spirituels laïcs » sont seules utilisées dans les développements et dans les dispositions de la proposition. Toute définition négative (non confessionnels ou non laïcs paraît en effet discriminatoire).

Commentaire de certains articles

Art. 4

L'obligation, pour les candidats masculins, d'avoir satisfait aux lois sur la milice, implique qu'ils n'aient pas refusé d'accomplir un service militaire armé ou non armé.

Il paraît en outre souhaitable que les candidats soient capables de s'exprimer dans les langues des trois communautés culturelles.

Art. 10

Il paraît souhaitable qu'un cadre de réserve puisse également être prévu en temps de paix, ce qui permettrait d'atténuer l'incidence budgétaire et conférerait, surtout au stade initial, une plus grande souplesse et une plus grande mobilité au système.

Art. 18

Cet article jette les bases d'une répartition équitable des moyens, qui devra en tout cas tenir compte de certains besoins minimums, particulièrement au début.

Art. 19 et 20

Il paraît nécessaire de prévoir une base légale en matière de pensions, d'accidents du travail et de maladies professionnelles.

Art. 21

Il ne paraît pas justifié de prévoir deux fonctions au grade le plus élevé pour un groupe confessionnel déterminé.

Il paraît en outre logique de fixer le cadre des conseillers en tenant compte du nombre de grades de promotion équivalents effectivement occupés dans les services d'aumôniers.

Art. 22

Il convient de déroger aux conditions de nomination pour les premières nominations afin de permettre au service laïc de se développer dans un délai raisonnable.

Art. 23

Il paraît indiqué de fixer un délai d'exécution eu égard à toutes les initiatives antérieures à la présente proposition.

In tegenstelling met hetgeen gedaan werd voor de gevangissen en de ziekenhuizen, lijkt het aangewezen de geestelijke raadgevers bij de Krijgsmacht op te nemen in gehiërarchiseerde diensten.

Het ligt echter geenszins in de bedoeling van dit voorstel de geestelijke raadgevers als militairen te beschouwen. Integendeel: zij zullen, voor zover dit met de eigenheden van de functie en de bijzondere vereisten voor de Krijgsmacht verenigbaar is, onderworpen zijn aan het statuut van het Rijkspersoneel; dus zullen zij behoren tot het burgerpersoneel.

Het voorstel en deze toelichting houden zich, behoudens verwijzing naar de wet, aan de termen « confessionele geestelijke raadgevers » en « vrijzinnige geestelijke raadgevers ». Inderdaad, elke negatieve definitie (niet-confessioneel of niet-vrijzinning) lijkt discriminerend.

Toelichting van sommige artikelen

Art. 4

De verwijzing, voor de mannelijke kandidaten, naar de dienstplichtwetten, sluit in dat ze niet geweigerd hebben gewapende of ongewapende legerdienst te vervullen.

Het lijkt verder aangewezen dat de kandidaten bekwaam zijn de talen der drie Cultuurgemeenschappen te gebruiken.

Art. 10

Het lijkt best de mogelijkheid open te houden ook in vreedstijd een reservekader te voorzien. Dit maakt de budgettaire weerslag minder zwaar en laat vooral in de beginperiode een grotere soepelheid en mobiliteit toe.

Art. 18

Dit artikel wil de basis leggen voor een billijke verdeling der middelen waarbij alleszins rekening dient gehouden met bepaalde minima-behoefden en dit vooral in de beginperiode.

Art. 19 en 20

Het lijkt noodzakelijk voor de pensioenen, de arbeidsongevallen, de beroepsziekten een wettelijke basis te voorzien.

Art. 21

Het lijkt niet verantwoord voor een bepaalde confessionele groep twee functies van de hoogste graad te voorzien.

Bovendien lijkt het logisch dat bij de vaststelling der personeelsformaties der raadgevers zal rekening gehouden worden met het aantal gelijkwaardige bevorderingsgraden in de aalmoezeniersdiensten die effectief bezet zijn.

Art. 22

Om de vrijzinnige dienst binnen een redelijke tijd de kans te geven zich te ontplooiën dienen voor de eerste benoemingen afwijkende benoemingsvoorwaarden te worden bepaald.

Art. 23

Na de lange voorgeschiedenis van dit wetsvoorstel lijkt het gepast een termijn op de uitvoering te stellen.

Olga LEFEBER

PROPOSITION DE LOI

Article 1

Il est créé, au sein des forces armées, des services de conseillers spirituels.

Art. 2

Les conseillers spirituels ont pour mission de dispenser une assistance spirituelle et morale aux membres des forces armées et à ceux qui font partie de la suite des forces armées.

Art. 3

Les conseillers spirituels font partie du personnel civil des forces armées.

Art. 4

Nul ne peut être désigné à la fonction de conseiller spirituel des forces armées, s'il ne remplit pas les conditions suivantes :

- être Belge;
- jouir des droits civils et politiques;
- être de conduite irréprochable;
- pour les candidats masculins, avoir satisfait aux exigences des lois sur la milice;
- être porteur d'un diplôme donnant accès aux emplois du niveau 1 du personnel de l'Etat;
- posséder les aptitudes physiques requises pour l'exercice de la fonction;
- posséder une connaissance élémentaire des deux autres langues nationales.

Art. 5

§ 1. Les candidats à un poste de conseiller spirituel sont présentés, pour ce qui concerne les conseillers spirituels laïcs, par l'association visée par la loi du 23 janvier 1981 relative à l'octroi de subsides aux communautés philosophiques non confessionnelles de Belgique.

Les conseillers spirituels confessionnels sont présentés par les instances compétentes des cultes reconnus.

§ 2. Le Ministre de la Défense nationale peut, s'il existe des motifs légitimes, écarter un candidat présenté.

§ 3. Les conseillers spirituels sont nommés par le Roi, sur présentation du Ministre de la Défense nationale.

Art. 6

§ 1. Le Ministre de la Défense nationale peut mettre fin à la mission des conseillers spirituels qui ne possèdent plus les qualités physiques et morales requises pour l'exercice de leur fonction.

Les droits de la défense doivent être garantis.

§ 2. Le Ministre de la Défense nationale met fin à la mission d'un conseiller spirituel à la demande expresse de l'autorité laïque ou confessionnelle qui l'a présenté.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Er worden bij de Krijgsmacht diensten van geestelijke raadgevers opgericht.

Art. 2

De geestelijke raadgevers hebben tot opdracht geestelijke en morele bijstand te verlenen aan de leden der krijgsmachten en aan deze die tot het gevolg der krijgsmachten behoren.

Art. 3

De geestelijke raadgevers behoren tot het burgerpersoneel van de Krijgsmacht.

Art. 4

Om tot geestelijk raadgever bij de Krijgsmacht te kunnen worden benoemd dient aan volgende voorwaarden voldaan :

- Belg zijn;
- de burgerlijke en politieke rechten genieten;
- van goed gedrag zijn;
- voor de mannelijke kandidaten, voldaan hebben aan de vereisten van de dienstplichtwetten;
- houder zijn van een diploma dat toegang verleent tot betrekkingen van niveau 1 van het rijksperoneel;
- lichamelijk geschikt zijn voor dit ambt;
- een elementaire kennis van de twee andere landstalen bezitten.

Art. 5

§ 1. De kandidaten geestelijke raadgevers worden voor wat betreft de vrijzinnige geestelijke raadgevers voorgesteld door de vereniging bedoeld in de wet van 23 januari 1981 betreffende de subsidiëring van de niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen in België.

De confessionele geestelijke raadgevers worden door de bevoegde instanties der erkende erediensten voorgesteld.

§ 2. Indien daartoe gegronde redenen voorhanden zijn kan de Minister van Landsverdediging een voorgestelde kandidaat afwijzen.

§ 3. De geestelijke raadgevers worden, op voordracht van de Minister van Landsverdediging, benoemd door het Staatshoofd.

Art. 6

§ 1. De Minister van Landsverdediging kan een einde maken aan de opdracht de geestelijke raadgevers die de fysische en morele kwaliteiten nodig voor de uitoefening van het ambt, niet meer zouden bezitten.

De rechten der verdediging dienen gevrijwaard.

§ 2. De Minister van Landsverdediging zal een einde maken aan de opdracht van de geestelijke raadgever wanneer de vrijzinnige of confessionele overheid die hem of haar voorstelde, daarom uitdrukkelijk verzoekt.

Art. 7

§ 1. Les conseillers spirituels pourront être titulaires des grades suivants :

- 1) conseiller général;
- 2) conseiller supérieur;
- 3) conseiller de 1e classe;
- 4) conseiller de 2e classe.

§ 2. Pour l'équivalence hiérarchique :

- le conseiller général a le rang d'officier général;
- le conseiller supérieur et le conseiller de 1e classe ont le rang d'officier supérieur;
- le conseiller de 2e classe a le rang d'officier subalterne.

§ 3. Le Roi détermine l'équivalence hiérarchique avec les agents de l'Etat.

Art. 8

Les conseillers spirituels portent, dans l'exercice de leur fonction, l'uniforme et les insignes déterminés par le Roi.

Ils sont soumis au régime applicable aux agents de l'Etat en ce qui concerne les distinctions honorifiques et les décorations civiles.

Art. 9

Le statut des agents de l'Etat est applicable aux conseillers spirituels, sans préjudice de l'exception prévue par la présente loi et des dispositions dérogatoires fixées par le Roi, par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres.

Art. 10

Les cadres du personnel des services de conseillers spirituels sont fixés par le Roi.

Le Roi fixe également, par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres le cadre ainsi que le statut des conseillers spirituels de réserve.

Art. 11

Les conseillers spirituels sont soumis à l'autorité fonctionnelle et hiérarchique des instances visées à l'article 5, § 1 et à l'autorité administrative du Ministre de la Défense nationale. Leur dossier administratif est tenu par l'Administration générale civile du Ministère de la Défense nationale.

Art. 12

Les conseillers spirituels s'abstiendront d'exprimer publiquement leurs convictions politiques dans l'exercice de leur fonction.

Ils respecteront la dignité de leur charge.

Art. 13

Les conseillers spirituels sont autorisés à informer, par la voie hiérarchique ou à leur échelon, les autorités militaires des problèmes humains auxquels il se trouvent confrontés dans l'exercice de leur fonction.

Art. 7

§ 1. De geestelijke raadgevers kunnen titularis zijn van de volgende graden :

- 1) opperraadgever;
- 2) hoofdraadgever;
- 3) raadgever 1e klasse;
- 4) raadgever 2e klasse.

§ 2. Voor de hiërarchische gelijkwaardigheid heeft

- de opperraadgever de rang van opperofficier;
- de hoofdraadgever en de raadgever 1^e klasse de rang van hoofdofficier;
- de raadgever 2^e klasse de rang van lager officier.

§ 3. Het Staatshoofd bepaalt de hiërarchische gelijkwaardigheid met de rijksambtenaren.

Art. 8

Als ambtskledij dragen de geestelijke raadgevers het uniform en de kentekens door het Staatshoofd vastgesteld.

Voor eervolle onderscheidingen en burgerlijke eretekens vallen zij onder het stelsel der rijksambtenaren.

Art. 9

Het statuut van het Rijkspersoneel is van toepassing op de geestelijke raadgevers behoudens uitzondering bepaald in deze wet en de afwijkende bepalingen vastgesteld door het Staatshoofd bij in Ministerraad overlegd koninklijk besluit.

Art. 10

De personeelsformaties van de diensten voor geestelijke raadgevers worden door het Staatshoofd vastgesteld.

Het Staatshoofd bepaalt tevens in een in Ministerraad overlegd besluit het statuut en de personeelsformatie van het reservekader der geestelijke raadgevers.

Art. 11

De geestelijke raadgevers hangen functioneel af, in hiërarchisch verband, van de onder artikel 5, § 1, bedoelde instanties. Administratief hangen ze af van de Minister van Landsverdediging en worden beheerd door het Burgerlijk Algemeen Bestuur van het Ministerie van Landsverdediging.

Art. 12

De geestelijke raadgevers zullen zich in de uitoefening van hun taak ervan onthouden openlijk uiting te geven aan politieke overtuigingen.

Zij zullen de waardigheid van het ambt eerbiedigen.

Art. 13

De geestelijke raadgevers zijn er toe gemachtigd, langs hun hiërarchische weg of op hun echelon, de militaire autoriteiten op de hoogte te brengen van de menselijke problemen waarmee ze in de uitoefening van hun functie geconfronteerd worden.

Art. 14

Les conseillers spirituels sont tenus au secret professionnel, tant en ce qui concerne l'aspect fonctionnel de leur mission qu'en ce qui concerne les faits dont ils prennent connaissance dans l'exercice de leur fonction.

Art. 15

Le statut disciplinaire des conseillers spirituels est déterminé par le Roi.

Art. 16

Les conseillers sont soumis aux lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées par l'arrêté royal du 18 juillet 1966.

Le Roi fixe les conditions et le programme de l'examen destiné à établir la connaissance effective des deux autres langues nationale.

Art. 17

Les conseillers spirituels ont librement accès aux établissements militaires en général dans l'exercice de leur mission.

Art. 18

Dans les limites budgétaires, l'autorité militaire met à la disposition des conseillers spirituels, à tous les échelons, les moyens nécessaires à l'exercice de leur mission. Elle se base, pour ce faire, sur des critères objectifs.

Art. 19

La législation sur les pensions du personnel de l'Etat s'applique aux conseillers spirituels.

Art. 20

La législation relative à la réparation des dommages résultant des accidents du travail et des accidents sur le chemin du travail et la législation sur les maladies professionnelles dans le secteur public s'appliquent aux conseillers spirituels.

Dispositions transitoires

Art. 21

Aussi longtemps qu'il existera, dans les services d'aumôniers confessionnels, un grade équivalent à celui de conseiller général, il ne pourra être procédé à aucune nomination à ce grade dans le service homologue des conseillers spirituels.

Art. 22

Lors des premières nominations, il pourra être dérogé aux conditions de diplômes prévues par l'article 4.

Art. 14

De geestelijke raadgevers zijn gebonden door het beroepsgeheim. Dit betreft zowel de functionele opdracht als de feiten waarvan zij beroepshalve kennis zouden krijgen.

Art. 15

Het disciplinair statuut van de geestelijke raadgevers wordt door het Staatshoofd bepaald.

Art. 16

De raadgevers zijn onderworpen aan de wet van 28 juni 1932 op het gebruik der talen in bestuurszaken, zoals gecoördineerd bij het koninklijk besluit van 18 juli 1966.

Het Staatshoofd bepaalt de voorwaarden en het examenprogramma voor het bewijs van de wezenlijke kennis der beide andere landstalen.

Art. 17

De geestelijke raadgevers hebben in de uitoefening van hun opdracht vrije toegang tot de militaire inrichtingen in het algemeen.

Art. 18

Binnen de budgettaire perken stelt de militaire overheid in de diverse geledingen de nodige middelen ter beschikking van de geestelijke raadgevers voor de uitoefening van hun opdracht. Daarbij zullen objectieve criteria ten grondslag liggen.

Art. 19

De wetgeving op de pensioenen voor het rijkspersoneel is toepasselijk op de geestelijke raadgevers.

Art. 20

De wetgeving betreffende de schadevergoeding voor arbeidsongevallen, voor ongevallen op de weg van en naar het werk en op de beroepsziekten in de openbare sector is toepasselijk op de geestelijke raadgevers.

Overgangsbepalingen

Art. 21

Zolang voor de confessionele aalmoezeniersdiensten een gelijkwaardige graad bestaat voor opperraadgever zal in deze graad voor de gelijknamige dienst van geestelijke raadgevers geen aanstelling kunnen gebeuren.

Art. 22

Voor de eerste benoemingen kan afgeweken worden van de bij artikel 4 gestelde voorwaarden, voor wat betreft de diplomavereisten.

Entrée en vigueur

Art. 23

La présente loi entre en vigueur au plus tard six mois après sa promulgation ou à une date antérieure déterminée par le Roi.

29 novembre 1985.

Inwerkingtreding

Art. 23

Deze wet treedt in werking uiterlijk binnen de zes maand na de afkondiging of vroeger op het door het Staatshoofd bepaald moment.

29 november 1985.

Olga LEFEBER
L. TOBBACK

